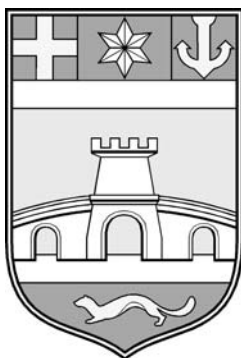

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
SKUPŠTINA

Materijal za sjednicu

**INFORMACIJA O
PRIPREMAMA ZA PROLJETNU
SJETVU NA PODRUČJU
OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE**

Materijal pripremili:

- *Upravni odjel za poljoprivredu i ruralni razvoj Osječko-baranjske županije*
- *HGK Županijska komora Osijek*

Osijek, ožujka 2015.

INFORMACIJA O PRIPREMAMA ZA PROLJETNU SJETVU NA PODRUČJU OSJEČKO- BARANJSKE ŽUPANIJE

UVOD

Osnovni zadatak suvremene poljoprivredne proizvodnje je postizanje visokih i kvalitetnih prinosa gajenih biljaka. Time, s jedne strane, poljoprivredni proizvođač ostvaruje rentabilnu proizvodnju i dobar dohodak, a s druge strane, to pridonosi povećanju ukupnog fonda hrane koja sve više postaje strategijska sirovina današnjeg svijeta.

Područje Osječko-baranjske županije predstavlja jedno od najintenzivnijih područja biljne poljoprivredne proizvodnje u Republici Hrvatskoj. Prema podacima iz publikacije (Županija u brojkama, prosinac 2008. godine) Republika Hrvatska ima 1.216.000 ha poljoprivrednih površina, a Osječko-baranjska županija 212.013 ha poljoprivrednih površina.

Uvidom u podatke o strukturi poljoprivrednog zemljišta s cjelokupnog područja Osječko-baranjske županije objavljene u statističkom izvješću Ureda za statistiku (Županija u brojkama, prosinac 2008. godine, str. 24), razvidno je kako je ukupna poljoprivredna površina Osječko-baranjske županije 212.013 hektara i sastoji se od:

Oranica i vrtova	201.705 ha
Voćnjaka	3.564 ha
Vinograda	2.083 ha
Livada	2.641 ha
Pašnjaka	2.020 ha.

Od 212.013 hektara poljoprivrednih površina u Osječko-baranjskoj županiji u privatnom vlasništvu nalazi se 141.440 hektara i sastoji se od:

Oranica i vrtova	133.208 ha
Voćnjaka	3.177 ha
Vinograda	675 ha
Livada	2.617 ha
Pašnjaka	1.763 ha.

1. PREGLED PLANA SJETVE PO KULTURAMA

Sjetva pripada među najvažnije agrotehničke mjere u biljnoj proizvodnji. Greške koje se naprave u sjetvi su nenadoknadive i kasnije se ne mogu ispraviti. Prilikom sjetve treba obratiti pozornost na izbor sorte, kvalitetu sjemena, vrijeme, način i dubinu sjetve, količinu sjemena za sjetvu i sklop.

Na poljima Osječko-baranjske županije procjenjuje se da će se proljetna sjetva obaviti na 137.200 ha.

S obzirom na dosadašnju strukturu proljetne sjetve u Osječko-baranjskoj županiji i prema uvjetima koji trenutno vladaju na tržištu planira se sjetva merkantilnog kukuruza na 83.700 ha ili 61,0%, suncokreta na 10.000 ha ili 7,3%, šećerne repe 10.000 ha ili 7,3%, soje na 20.000 ha ili 14,6%, sjemenskog kukuruza na 5.000 ha ili 3,6%, jare žitarice 3.000 ha ili 2,2%, povrće na 3.000 ha ili 2,2%, krmno bilje novo na 500 ha ili 0,4% i ostale kulture na 2.000 ha ili 1,4%.

U tablici 1. prikazana je procjena strukture proljetne sjetve po kulturama na poljima Osječko-baranjske županije u 2015. godini.

Tablica 1. Procjena strukture proljetne sjetve po kulturama u 2015. godini

Kultura	Plan sjetve (ha)	% u sjetvi
Kukuruz merkantilni	83.700	61,0
Kukuruz sjemenski	5.000	3,6
Šećerna repa	10.000	7,3
Soja	20.000	14,6
Suncokret	10.000	7,3
Jare žitarice	3.000	2,2
Povrće	3.000	2,2
Krmno bilje novo	500	0,4
Ostale kulture	2.000	1,4
UKUPNO	137.200	100

Izvor podataka: HGK Županijska komora Osijek, Odsjek za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo

2. OČEKIVANA PROIZVODNJA NAJZASTUPLJENIJIH USJEVA U PROLJETNOJ SJETVI 2015. GODINE U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI

S obzirom na površine koje se planiraju zasijati u proljetnoj sjetvi 2015. godine na području Osječko-baranjske županije, može se očekivati sljedeća proizvodnja važnijih kultura pod pretpostavkom da će sljedeća vegetativna godina biti klimatski prosječna, uz primjenu potrebnih agrotehničkih mjera.

Tablica 2. Očekivana proizvodnja najzastupljenijih usjeva u proljetnoj sjetvi 2015. godine

Kultura	Zasijane površine (ha)	Prosječni prinos (t/ha)	Ukupno (t)
Kukuruz merkantilni	83.700	8,5	711.450
Šećerna repa	10.000	50,0	500.000
Suncokret	10.000	2,8	28.000
Soja	20.000	3,0	60.000

Izvor podataka: HGK Županijska komora Osijek, Odsjek za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo

Uz planirani prinos od 8,5 t/ha planira se proizvesti 711.450 tona kukuruza. Osim kukuruza koji je najviše zastupljen, planira se proizvesti 500.000 tona šećerne repe, 28.000 tona suncokreta i 60.000 tona soje.

3. MATERIJALNE PRETPOSTAVKE ZA REALIZACIJU PROLJETNE SJETVE

3.1. Tržište sjemena

Proizvođači i dorađivači sjemena s našeg područja i drugih dijelova Republike Hrvatske, kao i uvoznici za potrebe domaćeg tržišta osigurali su dovoljne količine sortnog sjemena kukuruza (Pioneer, BC, OSSK, KWS), jarog ječma, zob, soje, suncokreta, šećerne repe, djetelinsko-travnih smjesa, lucerne te sjemena povrća.

Kao ilustraciju kretanja cijena sjemenske robe donosimo cjenik Poljoprivrednog instituta Osijek, kao najvećeg dorađivača i kreatora sortnog sjemena u Županiji (tablica 3., 4. i 5).

Tablica 3. Cijene sjemenske robe Poljoprivrednog instituta Osijek na dan 26. veljače 2015. (Cijena u kunama s PDV-om)

Sjeme	Količina	Cijena
Sjeme soje	1 kg	6,50 kn
Sjeme jarog graška	1 kg	6,20 kn
Jari ječam	1 kg	3,40 kn

Izvor podataka: Poljoprivredni institut Osijek

Obrada podataka: HGK Županijska komora Osijek, Odsjek za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo

Tablica 4. Cjenik OS hibrida kukuruza na dan 26. veljače 2015. (Cijena u kunama s PDV-om)

Cjenovna grupa	FAO grupa	HIBRID	Predprodajna akcija	Cijena (kuna)
PAKIRANJE OD 25 000 ZRNA				
I.	300	OS398 (novo)	TRETMAN SJEMENA INSEKTICIDOM GRATIS	310,00
	400	OSSK403 (novo)		
	400	Drava 404		
	500	OD 502 (novo)		
	500	OSSK 515 (novo)		
	600	OSSK 617		
	600	OSSK 635 (novo)		
II.	200	OS 2983		280,00
	600	OS 665 (novo)		
PAKIRANJE OD 40 000 ZRNA (za površinu od 1 kj)				
I.	400	OS 499	5 000 ZRNA GRATIS	430,00
	500	OSSK 596		
III.	500	OSSK 552		360,00

Izvor podataka: Poljoprivredni institut Osijek

Obrada podataka: HGK Županijska komora Osijek, Odsjek za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo

Tablica 5. Cjenik OS hibrida kukuruza posebna serija hibridnog sjemena kukuruza u pakiranju od 75.000 zrna za površinu od jednog hektara "OS MAGNUM 75" na dan 26. veljače 2015. (Cijena u kunama s PDV-om)

Cjenovna grupa	FAO grupa	HIBRID	Predprodajna akcija	Cijena "OS MAGNUM 75" (kuna)
PAKIRANJE OD 75.000 ZRNA (za površinu od 1ha)				
I	300	OS 378		830,00
	300	OS 398 (novo)		
	400	Drava 404		
	400	OS 403 (novo)		
	500	OSSSK 515		
	600	OS 635 (novo)		

Izvor podataka: Poljoprivredni institut Osijek

Obrada podataka: HGK Županijska komora Osijek, Odsjek za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo

Sjetvom deklariranog sjemena postižu se veći prinosi i sprječava se širenje bolesti.

3.2. Tržište mineralnim gnojivom

U Tvornici gnojiva "Petrokemija" d.d. Kutina tijekom mjeseca siječnja 2015. godine obavljen je remont postrojenja te je 3. veljače 2015. godine počela proizvodnja gnojiva. Unatoč činjenici što je Hrvatska poštanska banka 6. ožujka 2015. godine provela blokadu poslovnih računa Petrokemije d.d. koja je trajala nekoliko dana, zalihe mineralnih gnojiva i trenutna proizvodnja u potpunosti je dovoljna za opskrbu hrvatskog tržišta i tržišta u zemljama u okruženju za predstojeću proljetnu sjetvu i prihranu ozimih kultura.

Radi kretanja cijena mineralnih gnojiva na svjetskom tržištu te smanjenja potražnje mineralnih gnojiva na domaćem tržištu, došlo je do smanjenja cijene mineralnih gnojiva. Cijene mineralnih gnojiva za proljetnu sjetvu 2015. godinu, u odnosu na proljetnu sjetvu 2014. godinu smanjene su za pojedina gnojiva od 3 do 10%.

U tablici 6. prikazane su cijene mineralnih gnojiva u "Petrokemiji" d.d., a novi cjenik primjenjuje se od 26. siječnja 2015. godine.

Tablica 6. Cjenik mineralnih gnojiva

Asortiman	Proizvođačka cijena	PDV 25%	Prodajna cijena kn/t	Smanjenje u odnosu na proljeće 2014.
UREA 46% N	2.854,00	713,50	3.567,50	9,0%
KAN N 27% +4,8% MgO	1.916,00	479,00	2.395,00	5,0%
UAN 30% tekući	1.915,00	478,75	2.393,75	8,2%
NPK GNOJIVA				
20 - 10 - 10	2.508,00	627,00	3.135,00	10,0%
15 - 15 - 15	2.717,00	679,25	3.396,25	9,0%
(SO ₃) 15 - 15 - 15(7)	2.717,00	679,25	3.396,25	
7 - 20 - 30	3.558,00	889,50	4.447,50	0,0%
5 - 15 - 30	2.998,00	749,50	3.747,50	3,0%
PK GNOJIVA				
20 - 30	3.228,00	807,00	4.035,00	

Izvor podataka: Petrokemija d.d. Kutina

Obrada podataka: Županijska komora Osijek, Odsjek za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo

4. UVJETI UGOVARANJA PROIZVODNJE RATARSKIH KULTURA

4.1. Pivarski ječam

Slavonija slad d.o.o. Nova Gradiška jedina je tvrtka u Republici Hrvatskoj koja proizvodi pivarski slad te za njihove potrebe Poljoprivredno prehrambeni kompleks d.o.o. iz Nove Gradiške ugovora proizvodnju ozimog i jarog pivarskog ječma. U 2015. godini na području Osječko-baranjske županije ugovorili su proizvodnju ozimog ječma na 2.600 ha, a proizvodnju jarog ječma na 700 ha.

Poljoprivredno prehrambeni kompleks d.o.o. svoje proizvođače kreditira svim potrebnim repromaterijalom za proizvodnju, pruža potrebne tehnološke savjete te osigurava siguran otkup i isplatu putem ugovora o proizvodnji.

Otkupna cijena jarog pivarskog ječma prema ugovoru za 2015. godinu bazira se na ovogodišnjoj cijeni pšenice prema TISUP-u, uvećanoj za 5, 15 ili 20% ovisno o sorti. Također, financiraju troškove prijevoza proizvođačima iz Osječko-baranjske županije do silosa u Novoj Gradišci u iznosu od 80 kn/t.

4.2. Šećerna repa

Na području Osječko-baranjske županije sjetvu šećerne repe ugovaraju sve tri hrvatske šećerane, te se procjenjuje da će se posijati ove godine na 10.000 ha.

S obzirom da domaće šećerane od 1. srpnja 2013. godine imaju tzv. proizvodne kvote, odnosno da im je propisana količina šećera koje smiju stavljati na jedinstveno europsko tržište, Tvornica šećera Osijek d.o.o. planira ugovoriti proizvodnju šećerne repe na 7.000 ha, što bi joj trebalo osigurati oko 350.000 tona šećerne repe za preradu. Od ukupno 7.000 ha šećerne repe za sjetvu u Republici Hrvatskoj tvornica planira ugovoriti 5.000 ha, a u Mađarskoj i Republici Srbiji preostalih 2.000 ha. Na području Osječko-baranjske županije jedan dio svoje proizvodnje ugovorit će i Viro tvornica šećera d.d. iz Virovitice.

Otkupna cijena korijena šećerne repe bit će minimalno 230,00 kn za tonu na temelju digestije od 16%, a poljoprivrednim proizvođačima koji ugovore proizvodnju Tvornica osigurava sjeme šećerne repe, mineralna gnojiva i zaštitna sredstva.

4.3. Suncokret

Proizvodnja suncokreta će se ugovoriti u proljetnoj sjetvi na 10.000 ha. Ugovaratelji proizvodnje, proizvodnju suncokreta će kreditirati s 3.500,00 do 4.000,00 kn/ha. Beskamatno će kreditirati sjeme i sredstva za zaštitu, a kamate na mineralno gnojivo ovisit će o dogovoru s Petrokemijom d.o.o. Kutina. Suncokret će se otkupljivati po tržišnim uvjetima koji budu u vrijeme žetve.

4.4. Soja

Na području Osječko-baranjske županije proizvodnju zrna soje uglavnom ugovara Agrokor d.d. Zagreb koji ima već razgranatu mrežu proizvođača s kojima ima dugogodišnju suradnju, a kreditirat će proizvođače s kojima ugovori proizvodnju.

Proizvodnju soje će ugovarati i Žito d.o.o., Granolio d.d., Osatina grupa d.o.o., AGROBKETINCI d.o.o., Beketinci. Ugovaratelji proizvodnje će repromaterijal za ugovorenu sjetvu soje (sjeme, mineralno gnojivo, zaštitna sredstva) kreditirati od 3.500,00 do 4.000,00 kn/ha. Otkupna cijena bit će tržišna u vrijeme žetve, a površine za ugovaranje sjetve soje nisu ograničene.

5. ZAKLJUČAK

U Osječko-baranjskoj županiji proljetna sjetva obaviti će se na 137.200 ha, što je nešto više nego u proljetnoj sjetvi 2014. godine kada je zasijano 134.700 ha. S obzirom da je u jesen 2014. ozimim kulturama zasijano 63.800 ha, što je za 3.200 ha manje nego prethodne godine te površine će se zasijati u proljetnoj sjetvi.

U odnosu na proljetnu sjetvu 2014. godine došlo je do smanjenja cijena mineralnih gnojiva od 3 do 10%, također su nešto niže cijene goriva, dok su cijene sjemena i zaštitnih sredstava ostale na razini prošle godine. To smanjenje cijena samo će neznatno pomoći poljoprivrednim proizvođačima, s obzirom da su otkupne cijene svih kultura u 2014. godini bile niske te su proizvođači jedva pokrili troškove proizvodnje.

Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, temeljem podnesenog Jedinственог заhtјева за изравна плаћања у 2014. години, а сукладно Правилнику о примјени Закона о трошаринама што се односи на плинско улје обојено плавом бојом за намјене у полјопривреди, риболову и аквакултури ("Народне новине" број 156/13.), почетком сijeчња 2015. године одобрила је полјопривредним господарствима право на потрошњу плавог дизела те овогодишњу квоту на картицама за плави дизел које полјопривредни произвођачи могу искористити до 31.12.2015.

Također, temeljem Правилника о provedbi програма изравне потпоре и појединих мјера државне потпоре полјопривреди у 2014. години ("Народне новине" број 27/14., 40/14. и 66/14.) Агенција за плаћања у полјопривреди, рибарству и ruralnom развоју крајем вељаће и почетком оџујка 2014. године исплатила је 1.500.000.000,00 kuna изравних плаћања полјопривредним произвођачима што чини 50% укупно предвиђених средстава. Од наведеног новца 80% односно 1.200.000.000,00 kuna је новач који ће Република Хрватска повући из прорачуна Европске уније, док је остатак из националног прорачуна. У првом дијелу исплате исплаћено је полјопривредним произвођачима око 1.000,00 kuna по хектару. Други дио исплате изравних плаћања (50%) Агенција ће обавити до краја липња 2015. године те ће укупно бити исплаћено 3.000.000.000,00 kuna.

Република Хрватска уласком у Европску унију у полјопривреди примјенjuje Заједничку полјопривредну политику те се финансирање заједничке полјопривредне политике за раздобље 2014. - 2020. осигурава из Европског полјопривредно-јамственог фонда (EPJF) који осигурава изравну финансијску помоћ полјопривредницима (I ступ) и Европског полјопривредног фонда за ruralni развој (EPFRR) који је усмјерен на финансирање програма за ruralni развој (II ступ).

У Републици Хрватској од 1. сijeчња 2015. године проводи се нови модел изравних плаћања те је за изравна плаћања предвиђена укупна омотница од 373 милијуна еура годишње, уз поступно повећање удјела финансирања из EPJF кроз 10 година (35% средстава за 2015. годину исплаћује се из EPJF, 40% за 2016. годину итд. до 100% изравних плаћања из EPJF за 2022. годину.). Додатно на средства Европског полјопривредног јамственог фонда, Република Хрватска има могућност надоплате из Државног прорачуна до 100% износа националне омотнице изравних плаћања за поједину годину (у складу с чланком 19. Уредбе 1307/2013).

Темелјем механизма "флексибилности између ступова Заједничке полјопривредне политике", Република Хрватска ће користити 15% годишње алокације средстава EPFRR за финансирање изравних плаћања у раздобљу 2015. - 2019. године. Ради се о додатној алокацији од 49,8 милијуна еура годишње, чиме се укупна омотница за изравна плаћања повећава на 183.035.000 милијуна еура из фонда EPJF за 2015. годину уз могућност надоплате из државног прорачуна до укупног износа од 430.425.000 еура за изравна плаћања за 2015. годину (укључујући омотницу за разминирани површине).

Нови се модел изравних плаћања разликује се највише по томе што ће се досадашња исплата по хектару (ha) од сада дијелити на основно плаћање и зелено плаћање. Додатно се уводе програми за младе и мале полјопривреднике, плаћања за прве хектаре, производно-везана потпора и конвергенција (изједначавање вриједности) права на плаћања.

С обзиром да су изравна плаћања важан сегмент постизања првог циља Заједничке полјопривредне политике, односно повећања конкурентности полјопривреде, треба настојати да се у наредном програмском раздобљу изравна плаћања исплаћују у пуном износу носитељима полјопривредне производње, у циљу очувања и заштите обитељских полјопривредних господарстава и очувања ruralног простора.